

Amerikan Sanomalehdistö

Jokainen luokkatietoinen työläinen jo väistomaisestikin käsittää Amerikan sanomalehdistön — vähäistä työväenlehdistöä lukuunottamatta — olevan voimakkaan asean kapitalistisen järjestelmän palveluksessa. Amerikan sanomalehdistön oivalletaan täydellisesti ajavan kapitalismin etuja. Vähäisessä määrässä kuitenkin yleensä valveutuneenkin työväestön keskuudessa käsitetään miten yksityiskohtaisesti ja millä keinoin Amerikan kapitalismi kontrolloeraa tämän maan lehdistön. Mutta eipä tämän mahtavan hirviön — sanomalehdistön — salaisuuksiin ole niinkään helppoa tunkeutua ja pienetpä ovat olleet mahdollisuudet näitä saattaa julkisuuteenkaan.

Nyt on kuitenkin tullut tilaisuus kurkistaa Amerikan sanomalehdistön verhojen taakse. Upton Sinclair — tunnetun lihaturstin paljastuskirjan "Chicagon" kirjoittaja — on julaisut neljä ja puoli sataa sivua käsittävän tutkimuksen Amerikan sanomalehdistöstä ja magasinikirjallisuudesta. Sinclair esittää yksityiskohtaisia, lukemattomia todistuksia Amerikan sanomalehdistön henkisestä prostitutsioonitilasta. Vaikkakin käsitämme Amerikan porvarilehdistön jo luonnostaan edustavan kapitalistiluokan etuja, niin sittenkin on hämmästyttävää huomata miten täsmällisen tarkasti ja lujin ottein Amerikan kapitalismi kontrolloeraa sanomalehdistön.

Upton Sinclairin kirjan nimenä on "The Brass Check" ja on sen hinta 50c, sidottuna \$1.00. Hän paljastaa Amerikan sanomalehdistön sellaisella tavalla, että jokainen työläinen on oppiva inholla käsittelemään nykyistä jokapäiväistä henkistä ruokaansa — porvarillista sanomalehdistöä. Mutta harvapa amerikalainen työläinen saanee tämän kirjan käsiinsä, sillä se varmasti ehkäistään yleisistä kirjastoista, kirjakaupoista j.n.e.! Vaikkakaan Sinclair muutosehdotuksissaan ja useissa muissakin kohdissa esittää enemmän

idealistisia kuin luokkataistelusuunnitelmia, niin sittenkin sanomalehdistön alastomaksiriusuminen tapahtuu niin perinpohjaisella tavalla, että sen pitäisi vakuuttaa piintyneimmänkin työläisen työväenlehdistön tarpeellisuudesta.

Luomme tässä lyhyen katsauksen Amerikan sanomalehdistöön Sinclairin kirjan perusteella.

Sanomalehdistön omistaminen.

Finanssipääoma hallitsee sanomalehdistöä neljällä tavalla: ensiksi omistamalla lehtiä; toiseksi, omistamalla omistajat; kolmanneksi, ilmoitusten kautta; neljänneksi, suoranaisella lahjomisella. Näiden keinojen kautta kapitalismi täydellisesti hallitsee Amerikassa uutiset ja toimituskirjotukset, omaten mitä täydellisemmän monopolin. Millään muulla alalla ei ole niin tiukkaa monopolia. Terästrusti ei tuhoudu, jos on olemassa joitakin itsenäisiä terästehtaita, rahatrusti ei horjahda vaikka olisikin joitain itsenäisiä rahamiehiä, mutta uutistrusti tuhoutuisi, jos olisi olemassa vain muutamakin itsenäinen sanomalehti, joka kertoisi totuuden.

Olisi hämmästyttävää, jos voisi numeroilla osoittaa missä määrin finanssipääoma omaa sanomalehdistön kontrollin. Jos Amerikan karttaan vetäisi pennselillä väriläisköjä, jotka osoittaisivat sanomalehdistön kontrollin, niin suuria piirejä, jopa valtioitakin, osoitautuisi jonkun erikoisedun kontrolleraamiksi. Michiganin ylä-osaan saisimme keltaisen väriläiskän — kupariedut. Samoin on koko Montanan valtio ja suurin osa Arizonaa. Eteläinen Colorado peittyisi mustalla värillä, samoin kuin osa pohjois-Coloradon — hiiliedut. Harmaa läiskä peittäisi läntisen Pennsylvanian ja Illinoisin — teräsedut, Wisconsinin, Oregonin ja Washingtonin kohdalla näkisimme vihriää — puutavara-edut. North Dakota ja Minnesota peittyisi valkoiseen väriin — viljatrusti rautateiden ja pankkien tukemana.

Likainen väriläiskä tärskähtäisi keski-Californiaan — rautatiekeinottelijat.

Kaikkialla huomaamme suurelujen kontroleeraavan lehdistöä. Esimerkiksi Montanassa ei ole kuin kaksi lehteä, joita kuparitrusti ei kontroleeraa. Toinen näistä itsenäisistä lehdistä on sosialistinen "Butte Daily Bulletin". Oklahomassa melkein kaikki on "Standard Oil'in" hallussa. Ja niin joka valtiossa on sanomalehdistö kiinteästi suurpääoman hallussa sieluineen ruumiineen. Olet missäpäin hyvänsä Amerikassa ja ostat lehden, niin myrkyä saat päitsi niissä harvoissa tapauksissa, jolloin onnistuu saamaan käsiinsä työväen lehden.

Omistajan omistaminen.

Toinen tapa, jolla sanomalehdistöä kontroleerataan, oli omistajien omistaminen. Tämä tapahtuu tuhansilla eri tavoilla ja siteillä jotka yhdistävät lehtien omistajat suurkapitalistien etuihin. Ja niin me näemme, miten sanomalehdistön jokaisella sivulla, vaikkakaan suurpääoma ei lehteä suoranaisesti omistaisikaan, palvelleaan mammonaa, suurpääomaa.

Sinclair kertoo useita tapauksia, jolloin jonkun lehden omistaja on keskellä yötä, juuri kun lehti on painoon menossa, ottanut jonkun "vaarallisen" uutisen tai toimituskirjotuksen pois. Suureduilla on kaikkialla omat asiamiehensä, jotka aina ovat valmiina ottamaan lehdestä sen ja sen kirjotuksen pois — jos jotenkin vahingossa lehteen olisi päässyt "vaarallinen" toisuus.

Ilmotusten vaikutus.

Kolmas kontrollikeino on liikeilmoitus. Tämä on sanomalehtien ja magasinien tapa ottaa "laillisia" lahjuksia ja on se päätapa, jonka avulla suurpääoma ruokkii sanomalehti-loisiaan. Nykyään ovat sanomalehdet ja magasininit enemmän riippuvaisia ilmottajistaan kuin lukijoistaan. Tosiasia näet on se, että ilmotukset on pääasia ja luettava-osasto vain syöttinä ilmotusten levittäjäksi.

Ja se joka maksaa, huolehtii myös

äänestä. Sinclair esittää joukottain esimerkkejä, miten ilmotajat kontroleeraavat lehtien ja magasinien politiikkaa. Esimerkkinä mainittakoon: erään newyorkilaisen lehden toimittaja kirjoitti opettavan artikkelin jalkineista, selittäen minkälaiset kengät ovat terveellisiä käyttää. Toimittaja oli tutkinut tätä alaa ja kokemuksen perusteella suositti leveäkärkisiä kenkiä. Muuan suuri ilmottaja sai jotenkin vihiä tästä kirjotuksesta ja että se julaistaisiin seuraavan päivän lehdessä. Kenkäkauppias soitti lehden liikkeenhoitajalle ja seurausena oli, että tämä artikkeli joutui paperikoriin.

Suur-ilmottajat sensuroivat sekä toimituskirjotukset että uutiset. Koskaan ei näe lehdissä minkäänlaisia uutisia, jotka jotenkin loukkaisivat suuria departementtikauppoja. Jos jossakin departementtikaupassa tapahtuu esimerkiksi hissi- eli elevaattorionnettomuus ja liikkeen huolimattomuuden takia joitakin henkilöitä saa surmansa, niin koskaan ei mainita tämän liikkeen nimeä. Uutinen kertoo korkeintaan sen, että eräässä departementti kaupassa tapahtui onnettomuus jne. Departementtikauppojen kurjista työoloista ei näe halaistua sanaa. Departementtikaupat ovat näet suuria ilmottajia!

Kaikkialla sanomalehdistön valtakunnassa havaitsee ilmottajien kontroleeraavan käden. Olkoon kysymyksessä uutiset, toimituskirjotukset, kirja- tai teatteriarvostelut, y. m. Toisissa lehdissä ilmottajien kontrolli ilmenee räikeämmin, toisissa hiemmän, mutta totuus on se, että kakkien — päitsi työväen lehtien — politiikkaan vaikuttaa suur-ilmottajat. Jos sanomalehti sattuisi loukkaamaan uutisissa tai toimituskirjotuksissaan suur-ilmottajien etuja, olkoon uutinen tai kirjotus miten totuudenmukainen tahansa, niin pian lehti tuntee suur-ilmottajien koston raha-asioissaan.

Erään Bostonin lehden vastaava toimittaja kertoo, että on aivan mahdollonta saada lehteen riviäkään, mikä olisi epäedullinen pankkien ja departementtikauppojen liikepolitiikalle tai vastoin kuukaluitosyhtiöiden etuja. Nämä liikehaarat ovat sidotut yhteen te-

rästä lujemmilla siteillä. Näitä etuja loukkaavia uutisia ei millään ehdolla saa panna lehteen.

Tämä toimittaja erotettiin, kun lehteen oli pujahtanut pari "vaarallista" riviä.

Ilmottajien boikotti on voimakasta. Ja laki ei sitä kiellä. Mutta jos työlliset boikoteeraavat, niin heti on virkavalta kimpussa. Ja ilmottajien boikotti tappaa lehden tai magasiinin, ellei se tule "kiltiksi". Siitä on paljon esimerkkejä.

Suoranainen lahjominen.

Europassa on erikoinen lehdistö, jonka saa suoranaisesti ostaa palvelemaan mitä erikoisetua tabansa. Amerikalaiset onnittelevat itseään siitä, että täällä ei ole tällaisia suorastaan rahalla ostettavia lehtiä. Todellisuus puhuu kuitenkin toistol

Luonnollisesti on vaikea todistaa sanomalehdistön suoranaista, julkista lahjomista. Kun jonkun erikoisedun tavoittelija haluaa saada jonkun lehden ajamaan tarkotusperiään, niin ei hän mene suoraan lehden omistajan luo ja tarjoa hänelle niin ja niin monta tuhatta dollaria. Lahjominen tapahtuu milloin milläkin tavalla, joko "ystävyyden" osoituksena, pankkitakauksena, lehden tai julkaisun ylimääräisten numerojen ostamisella jne.

Usein tapahtuu siten, että lehti saa käsiinsä jonkun uutisen, joka loukkaisi trustin tai jonkun suurliikkeen etua. Asianomainen saa tästä hienon viittauksen. Pian onkin lehdessä tämän liikkeen suuria ilmoituksia — ja uutisia ei julaista. Mutta eihän se ole lahjomista, se on vain ilmottamista! Lahjomiskeinot ovat monenlaisia ja muuttavat alltuisesti muotoaan.

Sanomalehdistön lahjomista tapahtuu suuressa mittakaavassakin. Noin 5 v. sitten paljastui miten "New Haven" systeemin särkeijät käyttivät vuosittain neljänsataa tuhatta dollaria sanomalehtivaikutuksen ostamiseen. Ja rautatien presidentti vannoi, että tämä on suhteellisesti paljoo vähemmän kuin mitä muut rautatiet käyttävät! Kaikkialla huomaa tämänlaisen lahjomisen paitsuvan yhä valtavammaksi. Lehdessä oste-

taan tilaa suoranaissille toimituskirjoituksillekin, puhumattakaan muista puolistä.

Magasiinien tappaminen.

Joitakin vuosia sitte nousi Amerikassa magasiinikirjallisuus valtavaksi. Magasiinien yht'äkkiseen laajaan levikkiin vaikutti se, että ne alkoivat julaista sel-laista, mikä sivuutettiin sanomalehdistöstä. Yksi ja toinen magasiini alkoi julaista hämmästyttäviä herättäviä, mutta totuudenmukaisia paljastuksia trustelsta, y. m. ja magasiinit levisivät nopeasti, saavuttaen satojen tuhansien me-nekin.

Mutta niin pian kuin magasiini oli saavuttanut laajan menekin, muuttui äänensävy. Suurpääoma teki lopun totuuden julistamisesta. Ilmotus-, pankki- y. m. boikottikeinoja käytettiin. Ja se tepsii. Magasiineista tuli "kilttejä". Niihin ei enää otettu kirjoituksia, joissa suurpääomaa olisi paljastettu! Kirjottajien ja toimittajien oli myyttävä itsensä tai muuten ei lohjennut kirjoitus-palkkioita.

Sinclair julkaisee sarjan magasiinien nimiä, kertoo miten mikin niistä tuli "kiltiksi" ja sisältää nyt vain ilmoituksia ja roska lukemista. Ellei magasiini taipunut tanssimaan rahavallan pillin mukaan, niin se tapettiin. Kuvaavana esimerkkinä on "Hampton's magazine".

"Hampton's Magazine" sai ennenkuulumattoman menestyksen. Sen levekki käsitti noin 425,000. Ilmotuksia-kin oli noin 30,000 dollarin arvosta kuukaudessa. Painoksen äkkinäinen lisääntyminen lisäsi äkkiä myös kuluja. Kun lehden perustajan, Hamptonin, pääoma oli vähäinen, oli pääomaa saatava nopeasti lisää. Ryhdyttiin myymään osakkeita. Liike tuotti huomattavasti voittoa, joten olisi luullut osakkeiden menevän kaupaksi kuin kuumille kiville. Mutta sittenkin tämä magasiini tapettiin.

"Hampton's Magazine" alkoi julais-tatieskandaalista "New Havenin" asia-tatiekansliasta. "New Havenin" asia-mies tuli julkaisun omistajan luo, sanoen, että jos mainittu artikkelisarja julaistaan, niin julkaisu tapetaan. Artikkelisarja kuitenkin julaistiin. Seura-

ukset pian olivat näkyvissä. Julkaisun osakkeet poljettiin keinotekoisesti aliarvoisiksi, pankit kieltäytyivät antamasta luottoa, paperitehtaat, paperia j. n. e., Lopputuloksena oli "Hampton's Magazine" kukistuminen.

Niin kävi kaikille suurta menestystä saavuttaneille magasiineille, jotka julkaisivat totuudenmukaisia kirjoituksia. Ne magasiinit, jotka myöntyivät "pysymään hyvinä", saavat suunnattomasti ilmoituksia, luottoa jne. Niiden omistajat saavat suuria voittoja.

Niin magasiini-kirjallisuus vajosi henkiseen prostituutioniin. Ne harvat, jotka edelleenkin toimivat itsenäisesti, ovat jatkuvasti elämän ja kuoleman partaalla.

Varsin mielenkiintoisella tavalla Sinclair selittää nykyisten magasiinien historiaa. Yksityiskohtaisesti hän kertoo miten minkin magasiinin kantaa "rukattiin" finanssipääoman taholta.

Sanomalehdistö ja työväki.

Amerikan pääoma monilla keinoiltaan täydellisesti valitsee sanomalehdistön. Yksistään vain kapitalismin etuja palvelee tämä nykyajan monipäinen hirviö — sanomalehdistö. Poikkeuksena tästä yleisestä säännöstä on työväen lehdistö, mutta se on vielä varsin vähäinen, vaikutukseton. Päivästä päivään ammentaa Amerikan työväestö henkistä myrkyä itseensä. Ja taitavissa, melkein huomaamattomissa annoksissa jaetaan tätä myrkyä.

Uutisia kerrotaan. Mutta millätavalla? Niitä väännetään, jätetään pois jne. Jokainen työtaistelussa osallisena ollut työlläinen tietää miten lakkouutisia väännetään. Kaikki lakkotalisille epäedulliset tapahtumat kerrotaan erikoisesti höystettyinä, vieläpä tukutain julaistaan aivan valheellisia uutisia. Lakkolaisille edullisiin tapahtumiin nähden vaietaan. Sinclair esittää kirjassaan tästä mitä hämmästyttävimpiä todistuksia.

Paksu konkreettimuuri on edessä, jos Amerikan porvarilehdistöön haluaisi saada työväestölle edullisia uutisia. Silloin tämä muuri luhistuu, kun kysymyksessä on työväestölle epäedulliset uutiset tai kirjoitukset.

Sinclair antaa myös mitä perinpohjaisemman kuvan sanomalehtien uutistoimistoista. Lukemattomilla todistuksilla hän osoittaa kapitalistilehtien uutistoimistojen olevan pääasiassa kapitalistitietujen propagandatoimistoina. Valheita ja vääristelyä levitetään tuhansille lehdille. Tositapahtumille, jos ne puhuvat työväestön puolesta, ei ole sähkösanomalangat avoimna.

Lehtien toimittajat.

Sanomalehdistön ollessa täydellisesti suurpääoman kontrollin alaisena, luonnollisesti sitä ovat myös toimittajat ja raportterit. Toimituksissa pyörii yhteenään sinikynä, pyyhkien raportterien tuomista uutisista pois "vaarallisia" kohtia. Toimittajin samoin kuin raporttereihinkin on syöpynt tietoisuus siitä, mikä on "edullista" ja mikä ei. Vaikka raportteri olisi kuinkakin rehellinen ja sen mukaan kertoisi tapahtuman, niin sitä ei saa lehteen. On paljo toimittajia ja raporttereita, jotka avoimesti myöntävät joutuneensa henkiseen prostituutioniin, mutta eivät voi siitä päästä, paitsi leivästään luopumalla. Ja mitä paremmin osaa palvella vain suuretuja, sitä "kuuluisampi" sanomalehtimies sitä on ja sitä suurempi palkka.

Vastamyrkkyä myrkytykselle.

Amerikan sanomalehdistön myrkyllä ei löydy kuin yksi vastamyrkky — luokkatietoinen sosialistilehdistö. Vain sen avulla voidaan poistaa tuon monipäisen hirviön tuhoiset vaikutukset.

Porvarilehdistö ja magasiinikirjallisuus voi joskus paljastaa joitain räikeitä epäkohtia, mutta aina se tekee sen vain jossakin vississä etutarkotuksessa. Hirvittävän valtavasti Amerikan pääoma kontroleeraa sanomalehdistön ja saavuttaa senkautta voimakkaan ylivalian työväenluokkaan nähden. Sen vallan murskaaminen kysyy työväenluokalta jättäjäisponnistuksia. Ja jos koskaan, niin nykyään pitäisi jokaisen luokkatietoisien työlläisen tehdä kaikkensa oman sanomalehdistönsä rakentamiseksi. Se on työväenluokan taistelun elämisen ehto.